

Udskriftsdato: 3. januar 2026

KEN nr 9421 af 11/03/2022 (Gældende)

Ligebehandlingsnævnets afgørelse om køn - kommuner - ej medhold

Ministerium: Social- og Boligministeriet

Journalnummer: 20-43394

Ligebehandlingsnævnets afgørelse om køn - kommuner - ej medhold

J.nr. 20-43394

En far klagede over, at en kommune automatisk tildelte hans nyfødte søn morens læge ved udstedelsen af et sundhedskort til sønnen. Forældrene havde fælles forældremyndighed og fælles bopæl, men hver deres læge.

Da sønnen automatisk blev tildelt morens læge ved udstedelsen af sundhedskortet, var der påvist faktiske omstændigheder, der tydede på forskelsbehandling på grund af køn.

Kommunen oplyste for nævnet, at det umiddelbart efter udstedelsen af sundhedskortet var muligt at ændre lægevalget uden beregning. Klageren fik kort efter klagens indbringelse for nævnet ændret læge for sin søn uden omkostninger ved at rette henvendelse til kommunen.

Nævnet vurderede, at klageren under disse helt konkrete omstændigheder ikke var blevet udsat for ringere behandling på grund af køn. Klager fik derfor ikke medhold.

Ligebehandlingsnævnets afgørelse

Den indklagede kommune har ikke handlet i strid med ligestillingsloven i forbindelse med udstedelsen af et sundhedskort til klagers barn.

Sagsfremstilling

Klager er far til en søn. Han er gift og samboende med sønnens mor. Klager og klagers ægtefælle har hver deres læge.

Klagers søn blev født den 8. juni 2020, og dette blev registreret i Det Centrale Personregister (CPR) den 12. juni 2020 af klagers bopælssohn.

Den 13. juni 2020 blev morens læge automatisk tildelt til klagers søn i forbindelse med udstedelsen af sønnens sundhedskort.

Klager forsøgte på borger.dk at skifte læge for sin søn til sin egen læge, men dette lykkedes ikke for klager.

Klager rettede derfor telefonisk henvendelse til kommunen den 28. september 2020, hvor en medarbejder hjalp klager med at tilmelde klagers søn samme læge, som klager selv var tilmeldt. Dette gjorde kommunen uden beregning.

Klagen blev modtaget i Ligebehandlingsnævnet den 25. september 2020.

Parternes bemærkninger

Klager gør gældende, at en mor og en far ikke behandles lige, ved at barnet automatisk tildeles morens læge ved udstedelsen af barnets sundhedskort.

Det fremgår ikke af borger.dk, at et barn automatisk får tildelt sin mors læge ved udstedelsen af sit sundhedskort.

Under et punkt med overskriften ”Hvad koster det at skifte læge?” på borger.dk fremgår fem punkter for, hvornår det er frit eller gratis at skifte læge, men ingen af punkterne inkluderer valg af læge for et nyfødt barn.

Klager forsøgte at klikke sig frem til skift af læge, men han fik ikke muligheden for at skifte læge for sit barn.

Der er ingen information eller formular på borger.dk, som gør det muligt at vælge mellem morens eller farens læge.

Der er derfor ikke tilstrækkelig information på borger.dk om det frie lægevælg i den situation, hvor barnet automatisk har fået tildelt morens læge ved udstedelsen af sit sundhedskort.

Det var nødvendigt med utallige opkald til kommunen, før det tilfældigvis lykkedes klager at få hjælp fra en medarbejder til at rette det ønskede lægevalg for klagers søn gratis.

Ved et af disse opkald til kommunen blev klager oplyst, at han skulle betale et gebyr på 205 kr. for et nyt sundhedskort til sit barn.

Det er udtryk for forskelsbehandling på grund af køn, at kommunens it-system automatisk tildeler barnet morens læge, da moren herved opnår en fordel og ikke skal kæmpe med dårligt formulerede regler eller usammenhængende beskrivelser på borger.dk.

Det bør i stedet være forældrene, som i fællesskab vælger læge til deres barn, for eksempel i forbindelse med bopælssognets registrering af barnet i CPR, hvor forældrene alligevel skal indsende en blanket.

Alternativt bør det tydeliggøres, at lægeskift for nyfødte er gratis og muligt at gøre på borger.dk.

Indklagede kommune gør gældende, at proceduren i it-systemet, som kommunen bruger til flytning og sygesikring, er, at børn som udgangspunkt har følgeskab med moren. Dette er måden, hvorpå systemet er sat op.

Det er kommunens praksis at ændre barnets følgeskab, hvis forældrene kontakter kommunen og oplyser, at de ønsker, at barnet skal følge faren. Ændringen foretages uden opkrævning af gebyr for udstedelse af nyt sundhedskort og er således gratis.

Klager kontaktede den 28. september 2020 kommunen og oplyste, at hans søn skulle have samme læge som klager selv. Det var først denne dag, at kommunen stiftede bekendtskab med klagers anmodning om

registrering af praktiserende læge. Kommunen ændrede samme dag klagers søns følgeskab i kommunens it-system således, at sønnen fik følgeskab med klager.

Kommunens it-system er udarbejdet af en ekstern it-leverandør. It-systemet er brugt af alle 98 kommuner i Danmark i forhold til kommunernes administration af sygesikring.

Kommunen har henvendt sig til it-leverandøren med henblik på besvarelse af baggrunden for opsætningen og tildeling af læge for nyfødte i det pågældende it-system.

It-leverandøren oplyser, at barnet som udgangspunkt følger moren, hvis begge forældre bor på samme adresse. Dette sker af praktiske årsager, da systemet altid skal vælge én af forældrene. Da der er behov for automatisk tildeling, er det nødvendigt med denne forretningsregel. Det automatiske lægevalg kan altid ændres efterfølgende. Hvis forældrene bor hver for sig, følger barnet den forælder/værg, som har samme adresse som barnet. Lægevalget kan også her ændres efterfølgende.

Det fremgår af § 1, stk. 2, nr. 1, i bekendtgørelse om valg og skift af alment praktiserende læge og om behandling hos læge i praksissektoren, at forældrene selv kan beslutte, hvilken læge barnet skal være tilmeldt, såfremt forældrene har fælles forældremyndighed og fælles bopæl, men har valgt hver sin læge eller klinik.

Det fremgår desuden under et punkt med overskriften ”Valg af læge for børn under 15 år” på borger.dk, at forældre med fælles forældremyndighed og bopæl, men med hver deres læge/klinik, selv kan beslutte, hvilken af disse læger/klinikker barnet skal være tilmeldt.

Det fremgår derfor både af lovgivningen og borger.dk, at klager som far med del i forældremyndigheden kunne vælge læge for sit barn. Kommunen står videre til rådighed for borgere, som ønsker at skifte læge for sit barn.

Disse regler gælder også ved flytning, og der ændres ikke på følgeskabet for barnet i forbindelse med en flytning, medmindre forældrene selv ønsker det.

Kommunen kunne ikke have handlet anderledes, da registreringen i CPR ikke blev foretaget af kommunen, men af klagers bopælssogn, og tildelingen af læge skete automatisk i kommunens it-system.

Kommunen har efter klagen til Ligebehandlingsnævnets tilføjet en tekst på kommunens hjemmeside, hvor det oplyses, at forældrene selv kan beslutte, hvilken læge barnet skal tilmeldes, hvis forældrene har fælles forældremyndighed og fælles bopæl, men hver deres læge. Denne tekst står under et punkt med overskriften ”Lægeskift er i nogle tilfælde gratis”.

Ligebehandlingsnævnets bemærkninger og konklusion

Ligebehandlingsnævnet behandler klager over forskelsbehandling på grund af køn uden for arbejdsmarkedet efter lov om ligestilling af kvinder og mænd (ligestillingsloven).

Det fremgår af ligestillingsloven, at ingen må udsætte en anden person for direkte eller indirekte forskelsbehandling på grund af køn. Forbuddet mod forskelsbehandling gælder blandt andet for enhver myndighed inden for offentlig forvaltning.

Der foreligger direkte forskelsbehandling, når en person på grund af køn behandles ringere, end en anden bliver, er blevet eller ville blive behandlet i en tilsvarende situation.

Hvis en person, der anser sig for krænket, påviser faktiske omstændigheder, som giver anledning til at formode, at der er udøvet direkte eller indirekte forskelsbehandling, påhviler det modparten at bevise, at ligebehandlingsprincippet ikke er blevet krænket.

Klagers søn fik automatisk tildelt sin mors læge i forbindelse med udstedelsen af sit sundhedskort, selvom klager og hans hustru boede sammen og havde fælles forældremyndighed.

Den indklagede kommune har oplyst, at kommunens it-system er indrettet således, at systemet altid skal vælge én af forældrene ved udstedelse af sundhedskort til børn. Af praktiske hensyn er systemet sat sådan op, at barnet følger moren, hvis begge forældre bor på samme adresse. Dermed får barnet automatisk tildelt moderens læge.

Ligebehandlingsnævnet vurderer herefter, at klager har påvist faktiske omstændigheder, der giver anledning til at formode, at han ved kommunens udstedelse af sundhedskort til hans søn er blevet udsat for forskelsbehandling på grund af køn.

Indklagede har oplyst, at det umiddelbart efter udstedelsen af sundhedskortet er muligt at ændre lægevalg uden beregning.

Klager fik ved sin henvendelse til kommunen den 28. september 2020 ændret sønnens lægevalg uden beregning.

Nævnet vurderer, at klager under disse helt konkrete omstændigheder og uanset den indledningsvise forskelsbehandling på grund af køn ikke er blevet udsat for ringere behandling, og at ligebehandlingsprincippet derfor ikke er blevet krænket.

Klager får derfor ikke medhold i klagen.

Retsregler

Afgørelsen er truffet efter følgende bestemmelser:

Lov om Ligebehandlingsnævnet

- § 1, stk. 1, og stk. 2, om nævnets kompetence
- § 9, stk. 1, om klagebehandling
- § 12, om klagebehandling

Ligestillingsloven

- § 1 a, om lovens anvendelsesområde
- § 2, stk. 1-2, om forbud mod forskelsbehandling
- § 2, stk. 5, om delt bevisbyrde